

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Психолого-природничий факультет

Кафедра екології, географії та туризму

Назва дисципліни	Географія зовнішньополітичних зв'язків
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Велесик Тетяна Анатоліївна
Профайл викладача на сайті кафедри, в соцмережі	https://kegt.rshu.edu.ua/kafedra/kolektyv-kafedry/107-teacer/286-velesyk-tetiana-anatoliivna
Е-mail викладача:	tanya.velesyk@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	-
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: вівторок з 12:45 до 14:05 год. Онлайн - консультації: четвер з 15:45 до 17:05 год.

Цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Географія зовнішньополітичних зв'язків» є: розкрити особливості сучасної політичної картини світу, сформувати у студентів знання про основи геополітики як практичного інструменту розв'язання регіональних проблем у світі та в Україні, показати роль та місце України у світовому геополітичному просторі.

Завдання дисципліни:

- ознайомити студентів з науковими основами географії зовнішньополітичних зв'язків;
- розглянути історичні етапи формування географії зовнішньополітичних зв'язків;
- розкрити сутність територіально-політичної організації суспільства та територіально-політичних систем різних ієрархічних рівнів;
- вивчити сучасну політичну карту світу;
- показати сучасну геополітичну картину світу;
- проаналізувати основні регіональні геополітичні проблеми у світі;
- засвоїти розгорнуту інформацію про форми державного устрою та систему органів державної влади, функції державних кордонів і столиць;
- проаналізувати новітні територіальні трансформації політичної карти світу;
- сформувати уявлення про співвідношення сил у світовій політиці;
- виявити вплив геоглобалізаційних процесів на політичну карту світу, державу і окремого громадянина;
- проаналізувати особливості геополітичної ситуації в окремих регіонах світу;
- вивчити політико-географічне та геополітичне положення України;
- розвинути навички самостійної роботи з різними джерелами політичної, економічної та географічної інформації (картами, схемами, статистичними даними, літературою, ілюстрованим матеріалом, ресурсами всесвітньої мережі Internet тощо) тощо.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Географія зовнішньополітичних зв'язків», студент повинен володіти наступними **компетентностями**:

загальними:

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фаховими:

ФК 4. Здатність демонструвати знання про структуру географії, її місце в системі наук, історію розвитку, взаємозв'язки в еколого-, соціо-, геопросторі.

ФК 12. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.

Формулювання результатів навчання для вибіркового дисципліни має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання) та деталізувати їх.

Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їхньої сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

Нормативний зміст за стандартом вищої освіти України підготовки бакалавра передбачає наступні **програмні результати навчання**:

ПРН 12 Уміти оцінювати природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знати і розуміти географічні особливості свого адміністративного регіону.

ПРН 14. Розуміти глобальні економічні і суспільно-географічні процеси та вміти складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту навчальної дисципліни «Географія зовнішньополітичних зв'язків» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріалом наступних дисциплін: «Фізична географія материків і океанів», «Регіональна, економічна і соціальна географія України», «Регіональна, економічна і соціальна географія світу» тощо.

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом впровадження у зміст навчальної дисципліни професійно-орієнтованих практичних завдань.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти включає підготовку до аудиторних занять; опрацювання навчальної літератури за темами, пошук додаткової літератури; виконання завдань для самостійного опрацювання, пошук інформації з ресурсів Інтернету.

Перелік тем

Модуль 1. МЕТОДОЛОГІЯ ГЕОГРАФІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ. ПОЛІТИЧНА КАРТА СВІТУ

Змістовий модуль 1. Політична карта світу як об'єкт географії зовнішньополітичних зв'язків.

ТЕМА 1. *Методологія та історія формування географії зовнішньополітичних зв'язків як науки.*

Предмет і метод географії. Зміст поняття «політика». Географія зовнішньополітичних зв'язків (політична географія) як наука: підходи до визначення. Політична сфера (політосфера) суспільного життя як об'єкт вивчення географії зовнішньополітичних зв'язків. Структура географії зовнішньополітичних зв'язків. Методи географії зовнішньополітичних зв'язків. Рівні дослідження географії зовнішньополітичних зв'язків. Місце географії зовнішньополітичних зв'язків в системі туристсько-економічних, суспільно-географічних наук. Сучасні завдання й функції географії зовнішньополітичних зв'язків (теоретико-пізнавальна, методологічна, світоглядно-гуманістична). Генезис політико-географічної думки. «Нова» політична географія: проблематика і теорії. Концепції територіально-політичної організації сучасних суспільств. Розвиток української політико-географічної думки. Сучасний стан географії зовнішньополітичних зв'язків в Україні.

ТЕМА 2. *Політична карта світу як об'єкт наукового дослідження.*

Політична карта світу (ПК). Періодизація всесвітньої історії й формування ПК світу. Поняття якісних та кількісних змін на ПК. Проблема регіоналізації ПК світу. Формування регіональних цивілізацій. Регіональні розходження і їхні причини. Акроніми (абревіатури) на ПК світу: види, приклади. Суперечливі та проблемні питання стану сучасної ПК світу. Міжнародні конфлікти, їх типи, об'єктивні та суб'єктивні передумови виникнення. "Гарячі" точки планети. Етнополітичні конфлікти: чинники, шляхи подолання. Проблеми територіальних претензій. Географія специфічних політичних утворень. Регіоналістські, автономістські та сепаратистські етнічні рухи, їх географія.

ТЕМА 3. *Географічне державознавство.*

Об'єкти ПК: «держава», «країна», «територія». Територіально-політична організація суспільства. Види і функції територіально-політичних систем (ТПС). Держава як найбільш цілісна ТПС. Ознаки держави. Внутрішні та зовнішні функції держави. Історична зміна і розвиток уявлень про державу. Теорії походження держави. Характеристики держави як географічного об'єкта. Політико-географічне положення (ПГП) держави. Географічний простір держави. Форми державної території. Вплив конфігурації території на суспільні процеси в державі. Адміністративно-територіальний

поділ (АТП) держави. Співвідношення місцевого і територіального управління. Принципи формування сітки АТП. Ієрархія одиниць АТП. Функції АТП. Адміністративно-територіальний устрій, його структура. Поділ адміністративних одиниць за площею і чисельністю населення в деяких державах світу. Головні сучасні напрями реформування АТП: укрупнення низових ланок, створення великих регіонів тощо. Перспективи адміністративної реформи в Україні.

ТЕМА 4. Класифікації та типології країн світу.

Значення і сутність типології країн. Показники для «географічних» типологій (форми правління, форми державного устрою, типи політичних режимів). Новітні погляди на класифікації країн: теократичні республіки, держави-напівфедерації тощо. Федералізм як форма державного устрою. Порівняння унітарних і федеративних держав. Класифікації країн світу за географічним, економіко-географічним, політико-географічним положеннями, величиною території, кількістю і типом відтворення населення, його національним складом, рівнем урбанізації, природно-ресурсним потенціалом. Типологія країн світу за рівнем соціально-економічного розвитку та господарською спеціалізацією в міжнародному поділі праці, за рівнем сформованості організаційно-управлінських структур, структурою господарства країни. Інші підходи до класифікації країн. Країни за ступенем небезпеки для туристів.

Змістовий модуль 2. Історія формування та сучасний стан політичної карти світу.

ТЕМА 5. Сучасна політична карта світу.

5.1. Політична карта Старого Світу – Євразії та Північної Африки.

Азія - найбільша частина світу. ПК Євразії та Північної Африки за часи Середньовіччя, її характерні особливості. Основні міждержавні суперечності, що обумовили формування ПК Європи Нового часу. Хронологія європейської колонізації Азії. Антиколоніальний рух в азіатських країнах. Введення мандатної системи. Хвилі деколонізації. Характеристика основних етапів формування ПК у ХХ ст. Друга світова війна і територіальні зміни по її закінченні. Основні особливості ПК в період «холодної війни». Наслідки падіння "залізної завіси". Розпад соціалістичних федеративних держав і системи соціалізму в цілому. ПК Європи та Азії на сучасному етапі. Субрегіони і їхній склад. Сучасні системи державного правління. «Гарячі точки» на ПК. Народи без державності. Нові індустріальні країни Південно-Східної Азії: причини і наслідки економічного буму. Україна на ПК Європи та світу.

5.2. Політична карта Нового Світу.

Політична карта Африки на південь від Сахари. Політична карта Латинської Америки. Проблема регіоналізації ПК Америки. Роль США в Центральній Америці. Політична карта Північної Америки. Колонізація Північної Америки. США: особливості устрою території. Політична карта Австралії, Океанії та Антарктиди. Освоєння Австралії – країна «переселенського капіталізму». Океанія - найбільше скупчення островів. Сучасні політичні статуси острівних держав. Антарктида на ПК світу: міжнародно-правовий режим. Особливий політичний статус Антарктиди та територіальні претензії на її територію: причини та прогнозування подальшого стану.

Модуль 2. ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ ГЕОГРАФІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Змістовий модуль 3. Міждержавні границі та їх функції в сучасному світі.

ТЕМА 6. Географія столиць, кордонів та міжнародні інтеграційні об'єднання на політичній карті світу.

Столиця – головний політичний центр держави. Класифікація столиць за походженням. Ексцентриситет столиці і його політико-географічне значення. Основні політичні функції. Явище перенесення столиць: причини, приклади, хронологія. Офіційні та фактичні столиці. Літня та зимова столиці Бутану. Столиця як місце зосередження

найцінніших історико-культурних ресурсів держави. Роль столиць у формуванні географії туристичних потоків. Лімологія: державний кордон як ознака суверенітету. Підходи і методи географічних досліджень державних кордонів. Види і типи границь. Функції кордонів в епоху глобалізації (бар'єрна, контактна, фільтрувальна), їх співвідношення. Державні кордони як складова світової системи границь. Спірні кордони. Доктрини "вільних" та "прозорих" кордонів. Державне будівництво і границі. Адміністративні границі. Транскордонне співробітництво, трансграничні райони та їх типи. Майбутнє світової системи політичних кордонів. Міжнародні інтеграційні об'єднання на політичній карті світу. Умови і причини міжнародної інтеграції. Основні етапи й шляхи створення міжнародних організацій. Принципи й правила формування міжнародних організацій у ХХ–ХХІ ст. Політична й економічна інтеграція. Поділ міжнародних організацій за функціональними особливостями. Типи основних міжнародних організацій, їхній склад і мета. Участь України в роботі міжнародних організацій. Найважливіші глобальні міжнародні організації. Регіональна інтеграція та розмивання поняття державного суверенітету. Значення провідних регіональних та субрегіональних міжурядових організацій. Чорноморський регіон економічного співробітництва (ЧРЕС). Вплив інтеграційних процесів на свободу переміщення та розвиток туризму (Шенгенська угода).

ТЕМА 7. Електоральна географія.

Географія виборів (електоральна географія) - новий напрям розвитку географії зовнішньополітичних зв'язків. Місце електоральної географії (ЕГ) у системі географічних наук. Теоретичні основи ЕГ і її основні напрямки. Методи досліджень ЕГ. Географія голосувань. Географічні фактори голосувань. Географія представництва. Розміщення партійно-політичних сил (ППС) та їх територіальне співвідношення. Фактори територіальної розстановки ППС. Аналіз впливу ППС на результати виборів. Політико-географічне (електоральне) районування держави. Викривлення волевиявлення виборців. Поняття політичної партії та громадсько-політичного руху. Функції політичної партії. Підходи до типології політичних партій. Класифікація партій за напрямами політичних поглядів (ідеологією). Соціальна база політичної партії. Партійні системи, їх класифікація. Види громадських організацій. Критерії класифікацій виборчих систем. Типи виборчих систем на прикладі окремих держав. Чинники, що впливають на політичну ситуацію в країні. Сучасна політична ситуація в Україні (за результатами останніх виборів). Електоральна географія України. Основні партії України. Градієнта Захід/Схід. Розходження місто/сіло.

ТЕМА 8. Історія геополітичної думки і теоретичні підходи в геополітиці.

Історична змінюваність політичних уявлень. Поняття геополітики. Зміст і співвідношення понять «політична географія», «геополітика», «геостратегія». Історія геополітичних уявлень і теорій. Напрями геополітики. Вплив на розвиток геополітики праць Ф. Ратцеля. Євразійський материк як найважливіший геополітичний регіон сучасності. Основні геостратегічні агенти Євразії (Китай, Німеччина, Франція, Росія, Індія). Геополітичні центри Євразії. Основні класичні геополітичні доктрини. Наукові школи сучасної геополітики. Нестабільність сучасної геополітичної ситуації у світі, перспективи її зміни. Сучасні геополітичні проблеми кордонів як геополітичної реальності, мети, геополітичного засобу. Чинники, що впливають на світовий статус держави. Геополітика й Україна. Геополітичні доктрини України.

ТЕМА 9. Основи геоглобалістики.

Якісна зміна міжнародної політичної системи. Поняття «глобалізація». Глобалізація як історичний процес: вплив на політосферу і політичну карту світу. Посилення взаємозв'язків між країнами у всіх сферах життя у ХХ–ХХІ ст. Глобалізація процесів економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства. Глобалізація та трансформація інституту держави. Транснаціональні корпорації (ТНК) як нові геостратегічні суб'єкти міжнародних відносин. Виникнення глобальних (всесвітніх) проблем: поняття і класифікації. Взаємозв'язок між ними, причини

виникнення, сучасний стан й перспективи вирішення. Проблеми поширення демократії і багатопартійності. Значення глобалізації для окремого громадянина.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базова

1. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Академія, 2005. 704 с.
2. Блїй Г. де, Муллер Пітер Географія: світи, регіони, концепти. Пер. з англ.; Передмова та розділ «Україна» О. Шаблія. К.: Либідь, 2004. 740 с.
3. Геополітика: Підручник А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. К.: МАУП, 2004. 296 с.
4. Гольцов А. Г. Політична географія: Навч. посіб. К.: МАУП, 2007. 256 с.
5. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Підручник. К., 2012. 416 с.
6. Голуб Г. С., Барський Ю.М., Погребський Т.Г., Глушко С.В. Проблеми та перспективи реформи місцевого самоврядування у Волинській області. Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. За заг. ред. Ф.В. Зузука. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т. ім. Лесі Українки, 2018. №15. С. 103-110.
7. Голуб Г.С. Якість життя населення як синтез соціально-економічних умов середовища життєдіяльності регіону. Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. Праць. Луцьк : Східноєвропейський нац. ун. ім. Лесі Українки, 2016. № 13. С. 47-50.
8. Дністрянський М.С. Політична географія та геополітика України: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2010. 344 с.
9. Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2014. 348с.
10. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії: навч. посіб. для студ. геогр. спец. вищ. навч. закл. К.: Либідь, 2009. 312 с.
11. Кузишин А. Суспільно-географічний аналіз електорального поля західноукраїнського регіону. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. 2019. Т. 47. Випуск 2. С. 59-66.
12. Яценко Б.П., Стафійчук В.І., Брайчевський Ю.С. та ін. Політична географія і геополітика: Навч. посібник; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с.
13. Сливка Р., Зактуїнська І. Політична географія: Методичні рекомендації для студентів. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 72 с.
14. Сливка Р.Р. Вразливість півостровів щодо прояву територіально-політичних конфліктів. Часопис соціально-економічної географії. 2019. Том. 27. С. 70-76.
15. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посіб. К.: Знання, 2007. 422 с.
16. Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності: Навч. посіб. К.: НМЦВО, 2003. 266 с.
17. Pavlovska T. S., Pohrebskyi T. H., Golub G. S., Poruchynsky V. I. Urban population of Volyn region: resettlement and dynamics. Вісник ХНУ: Наук. зб. 2019. Вип. 50. С. 148-159.
18. Puhach S., Pohrebskyi T., Golub G. Spatial peculiarities of social networking services distribution in Rivnenska oblast. Часопис соціально-економічної географії: зб. наук. праць. Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020. Вип. 28. С. 43-50.

Інформаційні ресурси

1. Довідник ЦРУ по країнах світу. Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>.

2. Збигнев Бжезинский. Великая шахматная доска (Господство Америки и его геостратегические императивы). Режим доступа: <http://lib.ru/POLITOLOG/AMERICA/bzhezinskij.txt>.

3. Грицак Ю.П. Контрольно-навчальні тести: Дистанційний курс «Політична географія». Режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1938>

4. Служба зовнішньої розвідки України. – Режим доступу: <http://www.szru.gov.ua/>

5. The Security Service (MI-5). Режим доступу: <https://www.mi5.gov.uk/>

6. Офіційний сайт ООН. Режим доступу: <http://www.un.org/>

7. Представництво ООН в Україні. Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua>

8. МЗС України. Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/4130.htm>

9. Велика ложа України. Режим доступу: <http://www.ukrmason.org/10>.

10. Всесвітньовідомий сайт «Вікілікс». Режим доступу: <http://wikileaks.ch>

11. Голуб Г.С. Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Політична географія з основами геополітики». Режим доступу: <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-04/98.pdf>

12. Жулканич Б.М. Силабус до навчальної дисципліни «Політична географія». Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28621>

13. Сайт кафедри екології, географії та туризму РДГУ. Режим доступу: <http://www.kegt-rshu.in.ua>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільні пристрої (телефон, планшет) з підключенням до Інтернету для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання практичних робіт;
- виконання індивідуальних робіт.

Види та методи навчання і оцінювання

Назва компетентності	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
<i>Загальні компетентності</i>			
ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 14. Розуміти глобальні економічні і суспільно-географічні процеси та вміти складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6	МО2 МО3 МО4 МО6 МО7

<i>Фахові компетентності</i>			
ФК 4. Здатність демонструвати знання про структуру географії, її місце в системі наук, історію розвитку, взаємозв'язки в еколого-, соціо-, геопросторі.	ПРН 14. Розуміти глобальні економічні і суспільно-географічні процеси та вміти складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6	МО3 МО4 МО5 МО8 МО10
ФК 12. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.	ПРН 12. Уміти оцінювати природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знати і розуміти географічні особливості свого адміністративного регіону.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6	МО2 МО3 МО4 МО5 МО8 МО9

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (розв'язання програмних завдань).

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- МО1 – екзамени;
- МО2 – усне або письмове опитування
- МО3 - колоквіум,
- МО4 – тестування;
- МО5 – командні проекти;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;
- МО10 – залік.

**Система та критерії оцінювання
у Рівненському державному гуманітарному університеті**

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	

74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано

		семестрового контролю	матеріалу			
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота									Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3				ІНДЗ	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
4	6	4	4	4	4	4	4	6		
Модульний контроль – 20					Модульний контроль – 20				20	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Критерії за видами діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій Виконання завдань самостійної роботи	2 2	4
T2	Робота на лекційних заняттях Фронтальне / індивідуальне опитування Виконання завдань самостійної роботи	2 2 2	6
T3	Участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	2 2	4
T4	Виконання завдань самостійної роботи Поточне тестування Робота на лекційних заняттях	2 1 1	4
T5	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій Виконання завдань самостійної роботи	2 2	4
Модульний контроль (контрольна робота)		20	20
T6	Участь в обговоренні під час практичних занять Поточне тестування Робота на лекційних заняттях	1 2 1	4
T7	Індивідуальне опитування Виконання завдань самостійної роботи	2 2	4
T8	Участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	2 2	4
T9	Участь в обговоренні під час практичних занять Фронтальне / індивідуальне опитування	2 4	6

Модульний контроль (контрольна робота)	20	20
ІНДЗ	20	20
Разом	100	

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та виконання завдань самостійної роботи; модульний контроль; оцінка (бали) за практичну роботу тощо.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Здобувачам вищої освіти представляється система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях. До їх відома доводяться методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховується присутність на заняттях та активність під час практичних занять; неприпустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувачі вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу, повинні дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.